

1. CONTRIBUTIÓ DE LA MATÈRIA A LA FORMACIÓ DELS FUTURS PEDAGOGS I PEDAGOGUES

L'adquisició d'un marc teòric general ampli permet entendre, interpretar i valorar críticament les relacions existents entre educació i societat des d'una perspectiva sociològica. L'adquisició de les competències i continguts específics a través de l'assignatura proporciona les habilitats suficients per al desenvolupament del perfil professional del futur pedagog i pedagoga, en tant que l'anàlisi i la reflexió sociològiques han de permetre pensar sobre nosaltres mateixos com a persones i com a societat, a més de relacionar i vincular els fets socials més rellevants amb l'àmbit socioeducatiu des d'una perspectiva crítica i normativa.

2. OBJECTIUS, CONTINGUTS I COMPETÈNCIES A ASSOLIR

Objectius	Continguts	Competències que s'hi relacionen
1. Analitzar i comprendre les relacions bàsiques entre l'educació i la societat. Els sistemes educatius i les polítiques educatives 2. Analitzar el context en el que la i el pedagog realitzarà la seva activitat professional	1. Sociologia i sociologia de l'educació. 2. La sociologia de l'educació com una de les perspectives d'anàlisi de les i els pedagogs 1. De la societat industrial a la societat de la informació 2. Anàlisi de les 4 darreres lleis d'educació: LGE, LOGSE, LOCE, LOE 3. Anàlisi sociològic del sistema educatiu 4. Currículum i professorat, entre la reproducció i la transformació 5. L'educació a la societat de la informació	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conèixer la realitat social i educativa i prendre posició respecte a fets socials rellevants. ▪ Analitzar críticament la complexitat de la societat actual. ▪ Saber utilitzar els coneixements teòrics per comprendre situacions educatives i donar-hi resposta ▪ Analitzar i interpretar diferents teories i polítiques educatives ▪ Analitzar i interpretar les lleis educatives i el mateix sistema educatiu
3. Conèixer els conceptes bàsics i les principals teories sociològiques aplicades a l'anàlisi del fet educatiu	3. Els processos de socialització i els agents socialitzadors. Conceptes bàsics 1. El fet educatiu com a fenomen social. Funció social de l'educació 2. Socialització i educació 3. Naturalesa social de la persona 4. Socialització primària i secundària: infància, adolescència i adulta com a construccions socials 5. La família i el procés de socialització 6. L'escola, transmissió de normes i valors. Currículum manifest i currículum ocult 7. Els mitjans de comunicació	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conèixer la realitat social i educativa i prendre posició respecte a fets socials rellevants. ▪ Saber utilitzar els coneixements teòrics per comprendre situacions educatives i donar-hi resposta ▪ Analitzar críticament la complexitat de la societat actual.
4. Analitzar i reflexionar, des de	4. Desigualtats socials i educació	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Desenvolupar un mètode d'estudi i e treball adaptable i flexible. Saber

<p>la perspectiva sociològica, realitats educatives concretes: contextos exclusors per raons de gènere, ètnia, classe i edat</p> <p>5. Comprendre, analitzar i valorar críticament la pròpia tasca educativa des de la perspectiva del perfil professional de la i el pedagog i les seves competències professionals</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. classisme: classe social i desigualtats educatives 2. racisme: xenofòbia, multiculturalisme i educació 3. sexisme: gènere, , coeducació i educació 4. edisme, aportacions de la sociologia de l'educació a la crítica de l'edisme 	<p><i>organitzar i autoregular el propi treball</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Utilitzar hàbits de treball personal amb fonts diverses d'informació i potser contradictòries</i> ▪ <i>Analitzar críticament el treball personal i posar les mesures per millorar-lo</i> ▪ <i>Utilitzar hàbits de treballar en equip</i> ▪ <i>Dominar suficientment la llengua castellana i catalana per parlar, escoltar, llegir , escriure i interaccionar</i> ▪ <i>Estructurar missatges (orals, escrits o audiovisuals) i saber-los adequar als mitjans tecnològics perquè garanteixin una comunicació coherent, eficaç i comprensible</i> ▪ <i>Integrar les TIC en el procés del desenvolupament acadèmic</i> ▪ <i>Adoptar una actitud i un comportament ètic i obrar d'acord als principis deontològics de la professió</i>
<p>6. Conèixer les principals teories sociològiques aplicades a l'anàlisi del fet educatiu</p>	<p>5. Coneixement dels principals corrents clàssics i actuals</p> <p><u>1. Teoria sociològica clàssica:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Llibertat i determinisme: <i>Montesquieu</i> ▪ Positivisme: ordre i progrés: <i>Condorcet, Saint Simon, Comte</i> ▪ Liberalisme i sociologia: <i>Tocqueville i Mill</i> ▪ Conflicte social i emancipació humana ; <i>Marx i Engels</i> ▪ Evolucionisme, <i>Darwin i Spencer</i> ▪ La determinació social de la consciència, <i>Durkheim</i> ▪ Racionalitat, història i modernitat, <i>Weber</i> <p><u>2. Teoria sociològica contemporània</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Del Funcionalisme a l'estructuralisme: <i>Merton, Parson</i> ▪ Models de reproducció social: <i>Althusser, Bourdieu, Passeron, Bowles, Gintis, ...</i> ▪ Marxismes i sociologia crítica de l'educació: <i>Bernstein, Apple, Willis</i> ▪ 4.2 4 Teoria de l'acció comunicativa i teories educatives dialògiques: <i>Habermas, Giddens, Beck, Freire, Giroux</i> ▪ La deconstrucció de les ciències socials i de l'educació: <i>Derrida, Foucault, Lyotard,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Revisar i seleccionar fonts d'informació</i> ▪ <i>Discriminar la informació rellevant de la que no ho és</i> ▪ <i>Utilitzar criteris suficients per a l'anàlisi</i> ▪ <i>Interpretar teories i polítiques educatives</i>

3. PLA DE TREBALL I HORES ESTIMADES

1. Ensenyament-Aprenentatge presencial Activitats realitzades a l'aula sota la direcció de la professora		2. Ensenyament-Aprenentatge dirigit Activitats realitzades fora de l'aula sota la direcció de la professora		3. Ensenyament-Aprenentatge autònom Activitats realitzades per l'estudiant fora de l'aula	
Estudiant	Professora	Estudiant	Professora	Estudiant	Professora
<ul style="list-style-type: none"> ▪ exposició de la professora ▪ exposicions dels estudiants individuals o grupals ▪ exposicions convidats ▪ debats, seminaris ▪ treball en grup ▪ cine fòrum ▪ examen 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ treballs individuals i en grup ▪ lectures orientades ▪ tutories: presencials i virtuals ▪ fòrums virtuals 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ estudi personal: preparació ▪ exàmens, organització d'apunts i/o material ▪ recerca d'informació ▪ lectures ampliació ▪ tutories lliures: individuals o en grup 	
+					-
-					+

		distribució de tasques i hores estimades				
E-A presencial	professora	<u>explicació:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tema 2, ▪ tema 3 ▪ tema 4 ▪ tema 5 	<u>examen</u>	<u>seminaris</u> ¹ : <ul style="list-style-type: none"> ▪ tema: 2.1 ▪ tema: 3.3 ▪ tema: 5.1 	<u>cine fòrum</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tema 3.3, 3.4, 3.5, 3.6 ▪ tema 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 	
	74 h	▪ 40 h	▪ 2 h	▪ 24h	▪ 8h	
	estudiant	▪ assimila pren notes, planteja dubtes, qüestions complementàries	▪ resol	▪ presenta, debat	▪ contrasta	▪ pren notes
	56 h	▪ 40 h	▪ 2 h	▪ 6 h	▪ 8 h	
E-A dirigit	professora	▪ <u>treball de síntesi</u> ²	▪ <u>lectures orientades</u>	<u>fòrum virtual</u>		
	38	▪ 30 h	▪ 4 h	▪ 4 h		
	estudiant	▪ busca documents	▪ analitza críticament			
	70 h	▪ contrasta	▪ sintetitza			
		▪ debat	▪ valora			
		▪ resol				
		▪ exposa				
		▪ 40 h	▪ 28 h	▪ 2 h		

¹ Desdoblament de grups

² treball en petit grup

E-A autònom	professora	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tutories i atenció alumnes ▪ preparació classes ▪ preparació d'exàmens ▪ coordinació altres professors 			
	50 h				
	estudiant	<ul style="list-style-type: none"> ▪ estudi personal: ▪ preparació d'exàmens i autorganització del material 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tutoria lliure 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ recerca informació 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lectures d'ampliació
24 h	▪ 10 h	▪ 2 h	▪ 10 h	▪ 2 h	

- total hores professora: 162
- total hores estudiant: 150

4. AVALUACIÓ I ACREDITACIÓ DELS APRENTATGES

E-A	Criteris d'avaluació continuada	opció A	opció B
presencial	1. assistència i participació activa a les classes teòriques i pràctiques (seminaris, debats). <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>L'assistència als seminaris és obligatòria</i> 	40%	35%
	2. prova escrita al final de l'exposició teòrica del temari <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>l'examen és de resposta múltiple</i> 		
dirigit	3. elaboració i presentació de treballs individuals i en grup <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>dins dels terminis acordats i publicats</i> ▪ <i>els treballs en grup han de complir els criteris bàsics del treball en grup o en equip</i> 	40%	35%
autònom	4. tutories presencials i virtuals, i participació als fòrums virtuals <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>es valora la iniciativa</i> 	10%	10%
	5. valoració conjunta de les activitats indicades a la fitxa d'autoregulació dels aprenentatges i de les competències assolides <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>es valora la iniciativa i la responsabilitat per la feina ben feta</i> 	10%	10%
	6. autoinforme d'avaluació		10%³

5. MATERIALS

- dossier de textos seleccionats: teoria sociològica clàssica, *penjat a la web*
- dossier de textos seleccionats: lleis educació, nivells instrucció, *penjat a la web ...*
- fitxes d'autoregulació de l'aprenentatge, *penjades a la web*
- guia per al treball en seminari, *penjada a la web*
- guia per a les lectures recomanades, *penjada a la web*
- guia per als treballs en grup, *penjada a la web*
- selecció de vídeos
- calendari d'activitats pràctiques, *penjat a la web*

³ opcional

- programa de l'assignatura, *penjat a la web*

6. BIBLIOGRAFIA

A. Manuals

- Almeida, J.(1995) **Sociologia de l'educació**. Ariel. Barcelona
- Bonal, X (1998) **Sociologia de l'educació**. Paidós. Barcelona
- Fernández Enguita, M. (1999) **Sociologia de l'educació**. Ariel. Barcelona
- Flecha, R., Gómez, J., Puivert, L. (2001). **Teoría sociológica contemporánea**. Paidós,.
barcelona
- Garcia León, et alt, (1993) **Sociologia de l'educació**. Barcanova. Barcelona
- Gil, F (1994) **Teoría sociológica de la educación**. Amaruru. Salamanca
- Giner, S. (2001) **Teoría sociológica clásica**. Ariel . barcelona
- Rotger, JM. (1990) **Sociologia de l'educació**. UB, UAB, EUMO, Barcelona
- Taberner, J. (1997) **Teoría y sociología de la educación**. U de Córdoba

B. Temari general

- Alexander, JC. (1995) **Las teorías sociológicas desde la segunda guerra mundial**. Gedisa.
Barcelona
- Archenti, N. Aznar, L. (1987) **Actualidad del pensamiento sociopolítico clásico**. Eudeba.
Buenos Aires
- Appel, M. ,Beane, JA. (1997) **Escuelas democráticas**. Morata. Madrid
- Beck, U. (2002) **La sociedad del riesgo total**. S: XXI. Madrid
- Beck-Gernsheim, E, Butler. J., Puivert, L. (2001) **Mujeres y transformaciones sociales**. El
Roure. Barcelona
- Bejar, H. (1993) **La cultura y yo**. Alianza. Madrid
- Beltran, M. (1991) **La realidad social**. Tecnos. Madrid
- Berger, Pl., Luckmann, T. (1988) **La construcción social del coneixements**. Herder. Barcelona
- Berstein, B. (1990) **Poder, educación y conciencia**. El Roure. Barcelona
- Castells, M. (1998) **La era de la información. Economía, sociedad y cultura**. Alianza U.
Madrid
- Castells, M., Flecha, R., Freire, P. Giroux, H., Macedo, D., Willis, P., (1994) **Nuevas
perspectivas críticas en educación**. Paidos, Barcelona
- CIREM (1994) **Èxit i Fracàs Escolar a Catalunya**. Fundació Jaume Bofill. Barcelona
- Delors, J. (1996) **L'educació: hi ha un tresor amagat a dins**. Unesco. Barcelona
- Durkheim, e. (1991) **Educació i sociologia**. Eumo. Capellades
- Elboj, C., Puigdemívol, I., Soler, M. Valls, R: (2002) **Comunidades de aprendizaje.
Transformar la educación**. Graó. Barcelona
- Elster, J. (2000). **Alquimias de la mente. Racionalidad y emociones**. El Roure. Barcelona

- Fernandez Enguita, M. (1997) **La escuela e examen**. Pirámide. Madrid
- Fernández Enguita, M. (2001) **Educación en tiempos inciertos**. Morata. Madrid
- Flaquer, LL. (1998) **El destino de la familia**. Ariel. Barcelona
- Freire, P. (1970) **Pedagogía del oprimido**. S. XXI. Madrid
- Freire, P. (1997) **A la sombra de este árbol**. El Roure. Barcelona
- Gil, F. (1996) **Sociología del profesorado**. Ariel. Barcelona
- Giroux, HA: (2001). **Cultura, política y práctica educativa**. Graó. Barcelona
- Giroux, HA. (1996). **Placeres inquietantes**. Paidós. Barcelona
- Goikoetxea, J., García, J. (1997) **Ensayos de pedagogía crítica**. Popular. Madrid
- Habermas, J. (1999). **La inclusión del otro. Estudios de teoría política**. Paidós. Barcelona
- Ibañez, J. (1996) **El regreso del sujeto**. S XXI. Madrid
- Imbernon, P. (1999) **La educación en el s. XXI. Los retos del futuro inmediato**. Graó. Barcelona
- Meirieu, Ph. **Frankenstein educador**. Laertes. Madrid
- Puigvert, L. (2001). **Las otras mujeres**. El Roure. Barcelona
- Subirats, M. (1998) **Con la diferencia. Las mujeres frente al reto de la autonomía**. Icaria. Barcelona
- Subirats, M., Brullet, C. (1998) **Rosa y azul**. La transmisión de los géneros en la escuela mixta. Instituto de la mujer. Madrid
- Touraine, A. (1997) *¿Podremos vivir juntos? Iguales y diferentes*. PPC. Madrid
- Vasquez, A. Martínez, I. (1996) **La socialización en la escuela**. Una perspectiva etnográfica. Paidós. Barcelona
- Willis, P. (1998) **Cultura viva**. Materials de joventut, n. 10. Diputació de Barcelona. Barcelona
- Willis, P. (1998) **Aprendiendo a trabajar**. *Cómo los hijos de la clase obrera consiguen trabajos de la clase obrera*. Akal.
- Whitty, G., Power, S., Halpin, D. (1999) **La escuela, el estado y el mercado**. Morata. Madrid
- Wolf, M. (1982) **Sociologías de la vida cotidiana**. Cátedra. Madrid